

Bijlage bij voortgangsrapportage 2024 interne-marktactieagenda

Deze bijlage bevat een nadere uitwerking van de Kamerbrief. Daartoe geeft de bijlage een gedetailleerd overzicht van de voortgang die sinds de actieagenda van juni 2024¹ en de voortgangsrapportage van december 2023 is geboekt voor de acties in de interne-marktactieagenda.² De acties vinden binnen Nederland en op Europees niveau plaats en volgen de indeling van de vier prioriteiten zoals vermeld in de actieagenda:

1. arbeidsmobiliteit,
2. digitalisering,
3. vergroening, en
4. versterking randvoorwaarden interne markt.

Voor elke prioriteit is aan het begin van de paragraaf een overzicht met de belangrijkste resultaten en processtappen opgenomen. Bij elk resultaat wordt verwezen naar het nummer van de actie zoals deze is genummerd onder één van de vier genoemde prioriteiten. Per onderdeel staat daarna eerst de actie vermeld zoals in de actieagenda opgenomen, gevolgd door een beschrijving van de voortgang. Naast dit overzicht lopen er veel acties binnen en buiten genoemde actieagenda om de interne markt verder te versterken. De Europese interne markt raakt immers aan veel beleidsterreinen.

1. Arbeidsmobiliteit

Resultaten
<ul style="list-style-type: none">• Bij de evaluatie van de toepassing van de meldplicht in Nederland wordt mogelijke toepassing in Nederland onderzocht van twee maatregelen uit Duitsland en Spanje die regeldruk kunnen verminderen (respectievelijk risicogebaseerde aanpak en korte-termijnvrijstelling) (actie 1).• Met subsidie van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) zijn diverse CAO's vertaald in het Engels en daarmee toegankelijk geworden voor ondernemers uit het buitenland (actie 2).• Actieve inzet gericht op modernisering van opleidingseisen verpleegkundigen via wijziging van de Richtlijn erkenning beroepskwalificaties (actie 7).• Commissie zet concrete stappen om te komen tot een Gemeenschappelijk opleidingskader fysiotherapeuten met actieve Nederlandse betrokkenheid (actie 7).

Detachering

Acties
<p>1. Actie kabinet: momenteel werkt het kabinet samen met relevante stakeholders, toezichthouders en afnemers aan input voor een Europees elektronisch meldingsformulier voor detachering. De bescherming van werkenden moet worden gewaarborgd en de eenduidigheid voor ondernemers worden vergroot. Verder ligt in de Taskforce interne-markthandhaving een voorstel voor waarbij onder meer naar automatische vertaling van documenten wordt gekeken.</p> <p>2. Actie kabinet: verkennen in hoeverre de toegang tot informatie over detachering in andere EU-landen verbeterd kan worden.</p>

Het grensoverschrijdend dienstenverkeer vormt net als het vrij verkeer van werknemers een belangrijk onderdeel van de interne markt en levert veel voordelen op. Om het dienstenverkeer binnen de EU verder te faciliteren is het van belang om ongerechtvaardigde belemmeringen aan te pakken en daarbij oog te blijven houden voor de bescherming van werkenden.

¹ Kamerstuk 22112 nr. 3437.

² Kamerstuk 22112 nrs. 3817 en 3864.

Zoals geconcludeerd in het rapport van Enrico Letta gaan een goed functionerende en eerlijke interne markt immers hand in hand.³ Ook om draagvlak voor de interne markt te behouden is het belangrijk dat zowel burgers, werknemers als ondernemers hiervan de vruchten kunnen plukken.

De Europese Handhavingsrichtlijn⁴ maakt het mogelijk dat EU-landen eisen dat ondernemingen die in het kader van de Europese Detacheringsrichtlijn⁵ een werknemer detacheren in een ander EU-land dit voorafgaand aan de detachering melden. Elk EU-land kan een eigen meldsysteem voor grensoverschrijdende detacheringen inrichten binnen de kaders van de Handhavingsrichtlijn. Dat heeft geleid tot verschillende meldsystemen. De meldplicht draagt bij aan effectief toezicht om zodoende oneerlijke concurrentie tegen te gaan en sociale bescherming van gedetacheerde werknemers te waarborgen. Het kabinet vindt het tegelijkertijd belangrijk dat administratieve lasten als gevolg van de meldplicht in verhouding staan tot het doel.

In mei 2021 kondigde de Europese Commissie (Commissie) een vrijwillig, gezamenlijk Europees elektronisch formulier aan voor melding van detacheringen⁶. Het kabinet steunt het doel van dit voornemen, het vergroten van de eenduidigheid voor ondernemers. Uitgangspunt voor het kabinet daarbij is dat het elektronische formulier moet bijdragen aan de verlaging van administratieve lasten voor ondernemers zonder dat er afbreuk wordt gedaan aan de bescherming van gedetacheerde werkenden en uitoefenen van effectief toezicht. Dit standpunt draagt het kabinet actief uit richting de Commissie en het probeert hiervoor steun te krijgen bij andere lidstaten. Het voorstel voor een elektronisch formulier is nog niet definitief. Pas wanneer dit voorstel er ligt zal het kabinet een standpunt innemen over deelname aan het gezamenlijke vrijwillige formulier.

Los van dit voorstel werkt het kabinet aan het wegnemen van ongerechtvaardigde belemmeringen voor ondernemers bij detacheringen. Er wordt doorlopend ingezet op het verbeteren van de datakwaliteit en de gebruiksvriendelijkheid van het nationale meldloket voor detacheringen. Met voorlichtingscampagnes worden zowel buitenlandse ondernemers als Nederlandse dienstontvangers geïnformeerd over de Nederlandse wetgeving rond detachering. De website [postedworkers.nl](https://www.postedworkers.nl) wordt actief bijgehouden en verder ontwikkeld, onder andere op basis van signalen van ondernemers. Ook worden er verschillende informatiecampagnes opgezet door de Europese Arbeidsautoriteit waar Nederland ook aan deelneemt, bijvoorbeeld in de bouw en wegtransport sector. Het kabinet staat open om te leren van maatregelen van andere EU-landen om administratieve lasten te verlichten bij het melden van grensoverschrijdende detacheringen. Het kabinet acht het in dit kader waardevol dat in het verband van de Europese Taskforce interne-markthandhaving (SMET)⁷ ervaringen met andere EU-landen worden uitgewisseld en besproken wordt of dergelijke maatregelen door andere EU-landen zouden kunnen worden toegepast. Het kabinet vindt het belangrijk dat alle relevante (nationale) stakeholders, zoals de arbeidsinspecties, worden betrokken en het perspectief van (de bescherming van) werkenden in deze gesprekken verankerd blijft. In de tweede evaluatie van de meldplicht die is toegezegd aan uw Kamer⁸ worden twee maatregelen die besproken zijn in de SMET, verder onderzocht. Het gaat hierbij om:

- de risico-gerichte benadering die Duitsland toepast waarbij ondernemingen uit bepaalde sectoren geen melding hoeven te doen als zij in Duitsland willen detacheren, en
- de korte-termijn-vrijstelling waarbij ondernemingen in EU-landen als Spanje geen melding hoeven te doen als zij daar een detachering willen doen die korter duurt dan een bepaalde tijdsduur.

In de evaluatie wordt gekeken in hoeverre deze maatregelen zouden kunnen bijdragen aan het verlagen van administratieve lasten zonder afbreuk te doen aan de bescherming van gedetacheerden. Het evaluatierapport van de meldplicht wordt eind 2024 verwacht.

³ Zie voor de kabinetsreactie op het Letta-rapport Kamerstuk 21501-30, nr. 603.

⁴ Richtlijn 2014/67.

⁵ Richtlijn 96/71.

⁶ Zie voor het BNC-fiche Kamerstukken 22 112, nr. 3134.

⁷ De Europese Taskforce interne-markthandhaving (Single Market Enforcement Taskforce, SMET) heeft geen doorzettingsmacht en kijkt vanuit een interne-marktperspectief naar relevante beleidsterreinen die raken aan het vrij verkeer. Binnen de SMET worden kennis en ervaring uitgewisseld over het verminderen van ongerechtvaardigde administratieve lasten voor ondernemers die te maken hebben met grensoverschrijdende detacheringen.

⁸ Kamerstukken II 2022/23, 29 861, nr. 100.

Aansprakelijkheidsverzekeringen

- 3. Actie kabinet: met buurlanden te verkennen of nadere harmonisatie in verplicht gestelde verzekeringen mogelijk is. De verkenning zal sectoraal gebeuren. Er zal met name naar de bouwsector en de architectenbranche worden gekeken.*
- 4. Actie kabinet: in Nederland zelf kijken in hoeverre huidige verplichtingen tot het hebben van een beroepsaansprakelijkheidsverzekering al dan niet nog proportioneel zijn.*
- 5. Actie kabinet: werken aan een betere informatievoorziening over verplichte verzekeringen. Een lijst met verplichte verzekeringen per EU-land kan helpen. Voor Nederland zelf bewerkstelligen dat informatie over verplichtingen voor beroepsverzekeringen beter toegankelijk wordt.*

Voor bepaalde beroepen en activiteiten is het verplicht om een beroepsaansprakelijkheidsverzekering af te sluiten. Uit nadere consultatie van ondernemers blijkt geen verdere behoefte aan de verdere actie voor eerste twee genoemde acties. Het verbeteren van informatievoorziening aan ondernemers en burgers heeft de voortdurende aandacht van het kabinet.

De (Europese) Expertgroep implementatie Dienstenrichtlijn sprak recent over beroepsaansprakelijkheidsverzekeringen. Deze discussie vloeit voort uit een exercitie waarbij in verschillende ecosystemen, waaronder de bouwsector, gekeken is naar belemmeringen die dienstverleners ervaren. Het kabinet kijkt steeds kritisch in hoeverre er in de praktijk daadwerkelijk belemmeringen worden ervaren en er behoefte is aan concrete acties.

Vestiging

- 6. Actie kabinet: over vestigingsvoorwaarden gezamenlijk met buurlanden en grensregio's verkennen of er mogelijkheden zijn knelpunten aan te pakken en tot meer proportionele vereisten te komen.*

De vrijheid van vestiging in andere EU-landen is nauw gerelateerd aan het vrij verkeer van diensten en vormt één van de fundamentele vrijheden van de interne markt. Op basis van nadere verkenning met de buurlanden zijn geen algemene knelpunten bij vestiging geïdentificeerd. Het kabinet zal daarom geen verdere invulling geven aan deze specifieke actie, maar zet ten algemene wel in op verbetering van het vestigings- en ondernemingsklimaat.

Over een specifiek aspect van vestiging kan nog wel het volgende worden opgemerkt. Inmiddels is de nieuwe Omgevingswet van kracht. Ruimtelijke voorschriften van overheden kunnen de mogelijkheden van dienstverrichters beperken om zich te vestigen. De handreiking Dienstenrichtlijn en ruimtelijke ordening uit oktober 2019 geeft inzicht in hoe ruimtelijke voorschriften in lijn met de Dienstenrichtlijn kunnen worden opgesteld. Als vervolg op de inwerkingtreding van de Omgevingswet werken de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en Economische Zaken (EZ) samen aan een actualisering van de handreiking. Naar verwachting wordt deze in het najaar opgeleverd.

Erkenning beroepskwalificaties

- 7. Actie kabinet: nadere uitwerking inzet en prioriteiten inzake erkenning van beroepskwalificaties, inclusief verbetering van de huidige praktijk.*
- 8. Actie kabinet: verbetering informatievoorziening over erkenning van beroepskwalificaties via het Centraal loket.*
- 9. Actie kabinet: verbetering digitale procedures voor erkenning beroepskwalificaties.*

De Europese Richtlijn erkenning beroepskwalificaties⁹ (hierna: Richtlijn) heeft tot doel de grensoverschrijdende toegang tot gereguleerde beroepen in EU-landen te vergemakkelijken. In de Richtlijn zijn minimum opleidingsvereisten opgenomen, onder meer voor het beroep van verpleegkundige. Zo vereisen deze onder meer dat bij klinisch onderwijs geen gebruik mag worden gemaakt van simulatieonderwijs en studenten niet mogen worden vrijgesteld van een gedeelte van

⁹ Richtlijn 2005/36/EG.

de opleiding op basis van relevante werkervaring. Deze EU-opleidingseisen acht het kabinet te strikt en belemmeren de innovatie van de (Nederlandse) opleiding verpleegkundige. Het zet daarom in op versoepeling van genoemde eisen in de Richtlijn. Daartoe is alle reden. In de periode 2017-2021 namen Europese bevoegde autoriteiten namelijk in totaal 26.624 besluiten naar aanleiding van aanvragen van professionals voor de toegang tot het beroep van verpleegkundige.¹⁰ Dat maakt dit beroep tot het meest mobiele gereguleerde beroep in de EU. Het kabinet dringt er bij de Commissie op aan om de minimumopleidingseisen voor het beroep van verpleegkundigen, zoals vastgesteld in de Richtlijn, te moderniseren. Zo zet het kabinet zich in voor meer mogelijkheden om relevante ervaring mee te nemen bij genoemde toegangseisen tot het beroep van verpleegkundige en voor het gebruik van moderne middelen, zoals *augmented reality*, in het praktijkonderwijs.

Een ander gereguleerd beroep waarvan de arbeidsmobiliteit hoog is, betreft dat van fysiotherapeut.¹¹ De Commissie onderzoekt met de aangesloten lidstaten momenteel welke overeenkomsten en verschillen er zijn tussen de opleidingseisen voor fysiotherapeuten in de EU-landen. De ministeries van EZ en van VWS maken deel uit van het zogeheten Common Training Framework (CTF), waarin de onderzoeksresultaten worden besproken.¹² De voornaamste beroeps- en opleidingsorganisaties voor fysiotherapie zijn betrokken bij dit onderzoek. Indien er vanuit alle EU-landen genoeg vertrouwen is in de kwaliteit van de aangeboden fysio-opleidingen in de EU, kan het CTF verdere stappen zetten om deze automatisch in alle EU-landen te erkennen. Hierdoor kan een EU-professional uiteindelijk sneller aan de slag als fysiotherapeut.

De Europese Proportionaliteitsrichtlijn¹³ verplicht dat overheids- en beroepsinstanties¹⁴ de evenredigheid van de invoering van nieuwe of de wijziging van bestaande beroepsregels bewaken. Deze procedures zijn van belang om de objectiviteit en de onafhankelijkheid van beroepsreglementering en van de toetsing aan deze reglementering te waarborgen. Daarnaast is het zaak dat de noodzaak en de effectiviteit van beroepsregels periodiek tegen het licht worden gehouden en dat, waar mogelijk, gekozen wordt voor maatregelen die minder belastend zijn voor de toegang tot een beroep.

De Proportionaliteitsrichtlijn vereist van EU-landen dat zij maatregelen treffen om naleving te verzekeren en de totstandkoming van evenredige beroepsreglementering te bevorderen. Daarom werkt het kabinet aan een wetsvoorstel dat een wettelijke verplichting tot periodieke evaluatie van beperkende beroepsreglementering introduceert. Uw Kamer is hierover op 9 juni 2023 per brief geïnformeerd.¹⁵ Het ontwerp wetsvoorstel betreft een wijziging van de Algemene wet erkenning beroepskwalificaties en wijzigingen van specifieke regelgeving voor bepaalde beroepsorganisaties met een zelfstandige regelgevende bevoegdheid. Het gaat daarbij in ieder geval om wijzigingen van de Advocatenwet en de Wet op het accountantsberoep. Voorstel is om een verplichting in te voeren tot het verrichten van de evenredigheidsbeoordeling bij het invoeren en het wijzigen van beroepseisen en tot voorafgaande consultatie van belanghebbenden en daarnaast tot een periodieke evaluatie van beroepseisen. Het kabinet werkt momenteel samen met de betreffende departementen en beroepsorganisaties aan een uitgewerkt voorstel, dat naar verwachting begin volgend jaar zal worden aangeboden.

Voor een snelle en zorgvuldige afhandeling van een erkenningsaanvraag is het wenselijk dat de erkenningsprocedure zoveel mogelijk digitaal verloopt. Uit onderzoek van de Europese Rekenkamer blijkt dat het merendeel van de bevoegde autoriteiten in de meeste EU-landen nog bezig is met het ontwikkelen van volledig elektronische procedures (Europese regelgeving verplicht dat aanvragers in alle EU-landen toegang hebben tot één centraal loket). Dit kan onder meer betekenen dat aanvragers fysieke documenten moeten overhandigen, wat hun erkenningsaanvraag bemoeilijkt.

¹⁰ Ibidem, p.10.

¹¹ In de periode van 2017-2021 namen de Europese bevoegde autoriteiten 12.963 besluiten naar aanleiding van een erkenningsaanvraag.

¹² Dit is een subgroep van de Europese Groep van Coördinatoren op het terrein van erkenning van beroepskwalificaties.

¹³ Richtlijn (EU) 2018/958.

¹⁴ Een voorbeeld van een beroepsinstantie is de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants. De beroepsregels die deze organisatie vaststelt moeten worden nageleefd door accountants die in Nederland willen werken, bijvoorbeeld de formele inschrijving in een accountantsregister

¹⁵ Kamerstukken 21 109, nr. 261.

In Nederland is iets meer dan 50% van de procedures volledig elektronisch. In landen als Litouwen en Denemarken is dit 90%, respectievelijk 100%.¹⁶ Als nationaal coördinator beroepskwalificaties spoort het ministerie van EZ de bevoegde autoriteiten en beroepsverantwoordelijke departementen aan deze procedures zo veel als mogelijk te digitaliseren. Het kabinet heeft met interesse kennisgenomen van genoemd rapport van de Europese Rekenkamer. De Rekenkamer concludeert, in essentie, dat de toepassing van de Richtlijn beroepskwalificaties op punten tekortschiet in de Unie. Er is daarom werk aan de winkel voor zowel de lidstaten als de Commissie, waarbij die laatste het initiatief zal nemen. Het kabinet zal concrete voorstellen van de Commissie die dit rapport als grondslag nemen goed bestuderen en bezien hoe aanpassing van het wettelijk kader of betere toepassing van de bestaande regels ten goede komt aan de economie en beroepsbeoefenaren in het bijzonder. Daarbij moet steeds aandacht zijn voor de juiste balans tussen marktvrijheden en de bescherming van publieke belangen.

Op dit moment zet het kabinet al stappen via de implementatie van de Single Digital Gateway (SDG)-verordening. Deze verordening maakt het makkelijker voor EU-burgers, -bedrijven en -non-profit organisaties om toegang te krijgen tot de Europese interne markt. Dit wordt bewerkstelligd door informatie over de omgang met overheden via een centraal platform, YourEurope, beschikbaar te stellen en door (voor deze doelgroep belangrijke) overheidsprocedures digitaal, Engelstalig en grensoverschrijdend te maken. Zowel het CIBG als DUO biedt inmiddels een aantal procedures meertalig aan via YourEurope. Voor het grensoverschrijdend digitaal uitwisselen van bewijsstukken tijdens procedures die onder de SDG vallen, ontwikkelt de Commissie het Once-Only Technical System (OOTS). Genoemde bewijsstukken moeten ondernemers en burgers overleggen in de procedures die onder de SDG vallen. Nederland ontsluit informatie binnen alle verplichte categorieën en biedt samen met Duitsland als eerste EU-landen een grensoverschrijdende procedure aan.

In Nederland is een basisinrichting (IT-systeem) ontwikkeld voor het OOTS, waarmee organisaties snel en gemakkelijk het grensoverschrijdend uitwisselen van bewijsstukken in hun procedures kunnen implementeren. In 2024 wordt deze basisinrichting productie-klaar gemaakt en wordt er gestart met het aansluiten van organisaties. Er wordt gewerkt aan het bouwen van verbindingen tussen OOTS en bestaande sectorale uitwisselingssystemen, zoals het EMREX-systeem voor diploma's en het EUCARIS-systeem voor voertuig- en rijbewijsgegevens.¹⁷

Bankrekeningen

Het afgelopen jaar is in de SMET gewerkt aan een project dat IBAN-discriminatie moet helpen terugdringen. Op grond van de SEPA-verordening (EU 260/2012) mag er binnen de EU/EER bij het verrichten van betalingen namelijk geen onderscheid worden gemaakt in welk land van de EU/EER de betaalrekening (in euro's) met International Bank Account Number (IBAN) wordt aangehouden. Als dat wel gebeurt, dan is er sprake van IBAN-discriminatie. Sinds 20 januari 2020 gelden er in Nederland sanctiemaatregelen bij IBAN-discriminatie. In geval van IBAN-discriminatie kan door DNB een last onder dwangsom of een boete opgelegd worden. Het aantal gevallen in Nederland is overigens relatief laag ten opzichte van het aantal transacties.

Vanuit het bedrijfsleven zijn gevallen van IBAN-discriminatie in de EU gemeld via verschillende kanalen. Tijdens het project in de SMET hebben EU-landen discriminerende IBAN-praktijken in kaart gebracht en de oorzaken daarvan achterhaald. Daaruit bleek dat de meeste gevallen worden veroorzaakt door nationale wetgeving, interne regels van de organisatie in kwestie, softwarebeperkingen of simpelweg een gebrek aan kennis over de toepasselijke regels rond IBAN-discriminatie. Nederlandse autoriteiten zoals de Belastingdienst en SVB, accepteren buitenlandse IBAN-rekeningnummers voor betalingen. Vaker was er sprake van situaties die niet onder de SEPA-verordening vallen, zoals bij spaar- en beleggingsrekeningen. Deze vallen buiten het SMET-project en voor deze rekeningen geldt het discriminatieverbod niet. In de vervolgfase van het project werken EU-landen aan maatregelen om structurele praktijken van IBAN-discriminatie aan te pakken. In SMET zal over de uitvoering en resultaten van de overeengekomen maatregelen worden gerapporteerd.

¹⁶ Europese Rekenkamer, 'de erkenning van beroepskwalificaties in de EU', p.25. 2024.

¹⁷ Beide systemen zijn Europese systemen.

Hoewel het meldpunt van DNB¹⁸ voor de bestrijding van IBAN-discriminatie soms klachten ontvangt, werden alle gemelde gevallen van IBAN-discriminatie direct opgelost nadat DNB per formele brief en/of e-mail contact heeft opgenomen met de verantwoordelijke instellingen en/of gesprekken met hen heeft gevoerd. IBAN-rekeningen uit andere SEPA-landen worden daarom in beginsel altijd geaccepteerd. Desondanks komt het voor dat een organisatie niet voldoende op de hoogte is van het proces als het gaat om buitenlandse IBAN's. Daarom vraagt het meldpunt bedrijven of burgers om eerst een klacht in te dienen bij de instelling zelf. Mocht de instelling dan nog weigeren, dan neemt DNB contact op met de instelling. Naar aanleiding van de signalen heeft DNB de informatie over IBAN-discriminatie op de website van het meldpunt bijgewerkt. De informatie is aangevuld met enkele praktijkvoorbeelden van IBAN-discriminatie en gevallen waarin geen sprake is van IBAN-discriminatie.

Toegang tot zakelijke betaalrekeningen

Verder zijn er ook signalen dat bedrijven, verenigingen en niet-gouvernementele organisaties (ngo's) problemen ervaren bij het verkrijgen van toegang tot financiële diensten, zoals betaalrekeningen. Met de Kamerbrief van 1 juli jl. is de Kamer geïnformeerd over de opties om de toegang tot het betalingsverkeer voor zakelijke klanten te verbeteren.¹⁹ Hierbij is er ook een inventarisatie geweest van welke landen tegen gelijksoortige problematiek aanlopen.²⁰ Lidstaat overstijgende oplossingen voor deze problematiek zijn bijvoorbeeld het voorbereiden en bespreken van het faciliteren van het openen van betaalrekeningen in een project in de SMET of het uitbreiden van het toepassingsgebied van de Richtlijn Betaalrekeningen (Payment Accounts Directive), zodat ook andere juridische entiteiten (rechtspersonen en vennootschappen) toegang krijgen tot een basisbetaalrekening. Zoals eerder aangekondigd worden betrokken partijen gevraagd om over deze problematiek in overleg te treden bij het eerstvolgende Maatschappelijk Overleg Betalingsverkeer (MOB) in oktober jl., een overlegplatform waarin organisaties betrokken bij het aanbieden en afnemen van betaaldiensten zich inzetten voor een veilig, betrouwbaar, toegankelijk en efficiënt betalingsverkeer voor iedereen.²¹

Verder zijn er ook signalen dat consumenten en bedrijven problemen ervaren bij het verkrijgen van toegang tot financiële diensten zoals betaalrekeningen. Het kabinet onderzoekt de omvang en de ernst van deze problemen, als ook mogelijke oplossingsrichtingen. Daarbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een project in de SMET of aan het uitbreiden van het toepassingsgebied van de Richtlijn Betaalrekeningen (Payment Accounts Directive) naar rechtspersonen.

Registratie van personen en bedrijven

Door SZW wordt momenteel gewerkt aan de behandeling van het wetsvoorstel toelating terbeschikkingstelling van arbeidskrachten. Dit wetsvoorstel, dat voortkomt uit de aanbevelingen van de commissie Roemer, richt zich op de regulering van de uitzendsector. Voor uitleners wordt het verplicht om een toelating van de minister van SZW te verkrijgen om te mogen opereren. Inleners worden verplicht om uitsluitend zaken te doen met toegelaten uitleners. De toelating vereist onder andere naleving van een normenkader. Inspectie-instellingen controleren op naleving, en de Arbeidsinspectie handhaaft dat inleners alleen werken met toegelaten uitleners. Bij de totstandkoming van het wetsvoorstel en de verdere uitwerking daarvan in het normenkader is rekening gehouden met het vrije dienstenverkeer in de Europese Unie en uitvoeringsaspecten voor buitenlandse ondernemingen.

¹⁸ DNB Meldpunt IBAN-discriminatie: <https://www.dnb.nl/betalen/elektronisch-betalen/sepa-en-iban-discriminatie/>.

¹⁹ Kamerstukken II 2023/24, 31 477, nr.102.

²⁰ Kamerstuk II 2023/24, 27 863, nr. 102.

²¹ Kamerstukken II 2023/24, 31 477, nr.102.

2. Digitalisering

Resultaten

- **Akkoord bereikt over herziening van de eIDAS-verordening (acties 1, 2 en 3).**
- **Akkoord bereikt over diverse specifieke Europees geharmoniseerde productregels: Ecodesignverordening (digitaal productpaspoort), AI-verordening, Cyber Resilience Act, Critical Raw Materials Act en Dwangarbeidverordening (actie 4).**
- **Meldpunt productveiligheid van start gegaan (actie 5).**

E-governance

Europese inzet: Het Commissievoorstel voor een raamwerk voor een Europese Digitale Identiteit (opvolger van de eIDAS-verordening) moet een aantal van de genoemde knelpunten oplossen.

1. Digitale/Elektronische handtekening: Allereerst moet genoemd raamwerk het gebruik van digitale handtekeningen vergemakkelijken door een directe koppeling met wallets. De erkenning van hooggekwalificeerde digitale handtekeningen over de grens was al geregeld in de eIDAS-verordening. EU-landen mogen geen aanvullende eisen stellen. Het kabinet acht het wenselijk dat de Commissie er strenger op toeziet dat EU-landen geen extra eisen stellen aan digitale handtekeningen.

2. Digitale identiteit: Daarnaast sluit het voorstel aan op het kabinetsbeleid voor elektronische identificatie en uitwisseling van gegevens. Het kabinet wil mensen een eigen 'online' identiteit geven en regie over hun eigen data. Hierbij past de ontwikkeling van één of meer wallets die niet alleen in Nederland maar ook over de grens gebruikt kunnen worden.

3. Digitale/Elektronische documenten: Het kabinet zet er via de eIDAS-verordening (en straks via zijn opvolger, het genoemde raamwerk) op in dat authentieke documenten digitaal vlot en zorgvuldig kunnen worden uitgewisseld en worden erkend.

Bij zaken doen en het vervullen van administratieve formaliteiten over de grens helpt het als dit ook op digitale wijze kan. Oftewel, door digitaal een handtekening te kunnen zetten of officiële documenten te overleggen op een wijze die in alle EU-landen wordt erkend. Diverse Europese regels stellen ook verplicht dat overheidsinstanties bepaalde diensten digitaal aanbieden. De herziening van de eIDAS-verordening draagt bij aan het verder wegnemen van belemmeringen voor burgers en ondernemers, als zij binnen de Europese interne markt gebruik willen maken van elektronische handtekeningen, digitale identiteiten en elektronische documenten. Gelet op de digitalisering van allerlei contacten en processen, ook in relatie tot overheidsinstanties, is dat steeds meer van belang. De herziene verordening verplicht EU-landen om een eID voor burgers en bedrijven te hebben en Europees te laten certificeren. Daarnaast wordt het verplicht om erkende eID-middelen toe te laten voor offline naast online authenticatie en niet alleen voor transacties in het publieke domein, maar ook voor transacties in delen van het private domein. Dit is verplicht voor authenticatie op grote platforms en bij transacties met private partijen die hogere vormen van betrouwbaarheid vereisen, en is op basis van de te ontwikkelen 'codes of conduct' facultatief voor andere transacties in het private domein. Tot slot krijgt elke lidstaat de plicht om ten minste één 'European Digital Identity Wallet' te introduceren. Die EDI-wallet kunnen EU-landen in eigen beheer of onder mandaat uitgeven of ze kunnen een onafhankelijk uitgegeven wallet erkennen. Deze EDI-wallet dient burgers en bedrijven die dit willen, de mogelijkheid te bieden om onder een hoog beveiligingsniveau hun elektronische identiteit én daaraan gelinkte attributen, zoals kwalificaties, bevoegdheden en digitale documenten, zelf ter beschikking te stellen in online én offline transacties, in het publieke én het van toepassing zijnde private domein. De herziene verordening bepaalt dat het gebruik van de EDI-wallet gratis moet zijn voor natuurlijke personen.

Op 26 maart 2024 stemde de Raad van de Europese Unie formeel in met de herziening van de eIDAS-verordening. De verordening is op 20 mei 2024 in werking getreden. EU-landen krijgen na vaststelling van de uitvoeringshandelingen 24 maanden de tijd om een wallet voor hun gebruikers te ontwikkelen of erkennen.

De Commissie heeft vier consortia gevraagd om de (grensoverschrijdende) werking van ID-wallets in algemene zin te onderzoeken. Meer dan 250 private en openbare organisaties verspreid over bijna alle EU-landen, waaronder Nederland, zijn betrokken bij genoemde pilotprojecten die een minimale doorlooptijd van twee jaar hebben. Deze pilotprojecten hebben tot doel diverse gebruiksscenario's te testen. Medio 2025 worden de resultaten hiervan verwacht. Inmiddels heeft de Commissie aangekondigd dat er een tweede tranche van Large Scale Pilots komt.

De code voor een eerste werkende versie van de NL ID-wallet met beperkte functionaliteit is eind maart 2024 gepubliceerd op GitHub²² en de schermen op Figma²³. In juli 2024 is daar een eerste verstrekking- en ontvangstvoorziening aan toegevoegd. Doorontwikkeling van deze voorzieningen staat gepland tot en met 2026. De eerste beproevingen met gebruikers vinden naar verwachting vanaf eind 2024 plaats. Van de NL ID-wallet is tevens een demonstratiekit beschikbaar. Met deze kit kan men een gesprek voeren over de ontwikkeling van de Nederlandse publieke ID-wallet.

Goederenverkeer

- 4. Actie kabinet: uitwerken visie op het stelsel van vrij verkeer van goederen - hoe komen we tot een toekomstbestendige invulling van wet- en regelgeving van goederen, normalisatie, accreditatie?*
- 5. Actie kabinet: werken aan verdere opvolging van het SER-adviesrapport over directe import.*

Het stelsel van het vrij verkeer van goederen draagt bij aan veilige en duurzame non-food producten op de Nederlandse en Europese markt. De goederenmarkt waar markttoezichthouders op toezien, is echter enorm gecompliceerd geworden: het speelveld wordt steeds groter en internationaler en de producten worden complexer. Dit komt door verschillende maatschappelijke en technologische ontwikkelingen. Zo wordt veel nieuwe en complexere EU-productregelgeving ontwikkeld in het kader van de digitale en groene transitie. Voor sommige productgroepen gelden daardoor wettelijke eisen voor verschillende productaspecten, zoals veiligheid en duurzaamheid. Daarnaast kopen consumenten steeds vaker producten buiten de Europese Unie op online platforms.

Het kabinet werkt in nauwe samenwerking met de toezichthouders en de andere relevante partijen aan een visie op het stelsel om te zorgen voor een toekomstbestendige invulling van wet- en regelgeving. In dit kader organiseert het kabinet in het najaar een ronde tafel om de uitdagingen en mogelijke oplossingsrichtingen te bespreken. Het kabinet vindt het essentieel dat alle partijen in het stelsel hun verantwoordelijkheden nemen. Marktdeelnemers, zoals fabrikanten en importeurs zijn zelf verantwoordelijk voor het naleven van de productveiligheidsregels. De toezichthouders die toezien op producten²⁴, de beleidsverantwoordelijke departementen voor productspecifieke regelgeving²⁵, de Douane en de conformiteitsbeoordelingsinstanties hebben alle een rol. Bovendien moeten consumenten zich bewust zijn van de mogelijke risico's van niet-conforme producten, en bij onregelmatigheden, weten hoe zij deze kunnen melden bij de toezichthouder. Al deze partijen moeten gezamenlijk zorgen voor een veilige markt voor producten.

Dat e-commerce uit derde landen steeds meer aan populariteit toeneemt is onmiskenbaar. In 2023 heeft de Douane meer dan één miljard aangiften verwerkt. Dat is 200 miljoen meer dan het vorige jaar. Door deze sterke groei van e-commerce kunnen consumenten gebruik maken van een groter aanbod. Deze ontwikkeling heeft echter ook een keerzijde, omdat de herkomst en eigenschappen van de producten niet altijd te achterhalen zijn en omdat deze niet altijd worden gemaakt volgens de Europese productveiligheids- en duurzaamheidsregels.

²² GitHub is een online platform voor softwareontwikkeling. Zie voor meer info: <https://github.com/MinBZK/nl-wallet/releases/tag/v0.1.25-beta-20240326>

²³ Figma is een (design) tool voor interface-ontwerp. Zie voor meer info: https://www.figma.com/design/WhKRswMoKDde7w5VhXCecy/20240319_Release_Digitale-Identiteit-Wallet_Realisatie?node-id=1-3716

²⁴ De Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA), De Rijksinspectie Digitale Infrastructuur (RDI), De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT), De Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA) en de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ). Het Verbindingsbureau vertegenwoordigt het gecoördineerde standpunt van deze vijf markttoezichthouders en de Douane.

²⁵ De ministeries VWS, SZW, Infrastructuur en Waterstaat (I&W), Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN), EZ, Klimaat en Groene Groei (KGG) en BZK.

Dit brengt grote uitdagingen met zich mee. De SER heeft in 2020 reeds een adviesrapport²⁶ gepubliceerd over de omgang met directe import. Dit rapport is mede gezien de huidige ontwikkelingen nog zeer relevant. Conform het SER-advies is in september een uniforme meldwijzer voor non-conforme producten opgezet. Dit meldpunt helpt consumenten en bedrijven bij het vinden van de juiste toezichthouder om melding van een onveilig product te maken. De meldwijzer kan sinds 24 september 2024 bereikt worden via www.productenmeldwijzer.nl. Het kabinet zet zich in voor de bekendheid en vindbaarheid van de meldwijzer.

Het kabinet heeft de Commissie opgeroepen tot een gezamenlijke sterkere Europese aanpak tegen e-commerce uit derde landen. Gelet op de omvang van deze problematiek is een Europees optreden namelijk het meest kansrijk om verandering bij marktdeelnemers, waaronder e-commerce bedrijven, af te dwingen. In dit kader publiceert de Commissie binnenkort naar verwachting een mededeling over de problematiek rondom e-commerce, de Kamer wordt hier te zijner tijd over geïnformeerd.

Verder is er over diverse voorstellen voor nieuwe of geactualiseerde Europese productregels een akkoord bereikt. Dit betreft onder meer wetgeving over Ecodesign (deze wetgeving stelt circulariteitseisen aan bepaalde productgroepen en verplicht voor deze producten het beschikbaar stellen van een Digitaal ProductPaspoort), kunstmatige intelligentie (AI) en dwangarbeid. Met deze wetgeving worden specifieke productregels in lijn gebracht met actuele digitale en groene ontwikkelingen en wordt deze regelgeving toekomstbestendig, zoals het kabinet heeft bepleit in de EU-evaluatie van het nieuw wetgevingskader.²⁷

6. Europese inzet: een akkoord over Verordening algemene productveiligheid met een heldere rol en bijbehorende verantwoordelijkheden voor platforms met betrekking tot productveiligheid en de relatie tussen deze online marktplaatsen en consumenten.

In 2023 is een Europees akkoord bereikt over de Verordening algemene productveiligheid. Mede dankzij de actieve kabinetsinzet tijdens de onderhandelingen op de Europese productveiligheidsverordening hebben ook online marktplaatsen straks verplichtingen op het terrein van productveiligheid en worden consumenten beter beschermd tegen gevaarlijke producten van buiten de EU. Deze verordening treedt op 13 december 2024 in werking. Momenteel werkt het kabinet aan de aanwijzing in Nederlandse wetgeving van toezichthouders op grond van de verordening. De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) en de Autoriteit Consument en Markt (ACM) zullen op deze wetgeving toe zien.

3. Vergroening

Resultaten

- **Nederlandse wens voor ambitieuzere doelstellingen op gebied van grensoverschrijdende laad- en tankinfrastructuur voor alternatieve brandstoffen is gerealiseerd in de Europese verordening voor uitrol infrastructuur voor alternatieve brandstoffen (AFIR).**
- **Ook creëert de AFIR conform Nederlandse wens de juridische grondslag om op Europees niveau de specificaties en protocollen te kunnen standaardiseren die essentieel zijn voor een goed functionerende en open markt.**

²⁶ Kamerstukken 27879 en 26643, nr. 76.

²⁷ Raadpleging Industriële producten – evaluatie van het nieuw wetgevingskader

1. *Actie kabinet: op basis van genoemde inventarisatie met Frankrijk mogelijke vervolgacties verkennen.*
2. *Europese inzet: nader specificeren van relevante standaarden bij de herziening van de Verordening infrastructuur alternatieve brandstoffen (AFIR). Via deze verordening wordt gewerkt aan grootschalige laadinfrastructuur, onder meer langs Europese hoofdroutes. Genoemde herziening moet geen afbreuk doen aan de Europese regelgeving over metrologie.*
3. *Europese inzet: verkennen in hoeverre de komende evaluatie van de Meetinstrumentenrichtlijn aanleiding kan zijn om de metrologische eisen voor laadstations te harmoniseren.*

Het kabinet zet zich in voor het gelijktrekken van eisen aan meetinstrumenten voor toepassing op laadinfrastructuur, voor gebruiksvriendelijk en schaalbaar slim laden. Het harmoniseren van specificaties en protocollen voor laadinfrastructuur en het ontwikkelen van financiële instrumenten hiervoor heeft met name prioriteit. Een voorbeeld van harmonisatie is het verankeren van de bestaande praktijk op het gebied van communicatieprotocollen in Europese geharmoniseerde standaarden.

Sinds 13 april 2024 geldt de nieuwe verordening betreffende de uitrol van infrastructuur voor alternatieve brandstoffen (AFIR). De EU heeft hiermee een belangrijke stap gezet richting een dekkend netwerk van alternatieve laad- en tankinfrastructuur. De AFIR schrijft onder andere voor dat er vanaf 2025 elke 60 kilometer snelladers van ten minste 150 kW moeten worden geïnstalleerd langs het trans-Europees vervoersnetwerk (TEN-T), gericht op auto's en bestelwagens. Ook voor het zwaar vervoer moet er een basisnetwerk worden uitgerold vanaf 2025. Daarnaast moet er vanaf 2030 in ieder stedelijk knooppunt en iedere 200 kilometer een waterstofvulpunt worden gerealiseerd. Vanaf 2030 moet iedere TEN-T-haven²⁸ zijn voorzien van walstroominstallaties. Voor zowel waterstoftankpunten als laadpunten zijn in 2024 nieuwe subsidieregelingen gepubliceerd (Subsidieregeling Publieke Laadinfrastructuur zwaar vervoer, de Subsidieregeling Private Laadinfrastructuur en Subsidieregeling Waterstof in Mobiliteit).

Verder verkent het kabinet in Europees verband en in gesprekken met de Commissie hoe de metrologische eisen voor laadstations geharmoniseerd kunnen worden.²⁹ Daarbij is het van belang dat marktpartijen, zoals fabrikanten, laadpuntexploitanten en laaddienstverleners, duidelijkheid krijgen over deze eisen, zodat zij de kansen van de Europese interne markt kunnen benutten. Het kabinet zet in op toekomstbestendige aanpassingen van de Europese metrologieregelgeving om innovatie te faciliteren. De Commissie heeft aangekondigd dat zij het voorstel tot wijziging van de Meetinstrumentenrichtlijn nog dit jaar hoopt te presenteren.

De metrologische eisen voor laadstations zullen evenwel al aandacht krijgen bij de ontwikkeling van een Nederlands Technische Afspraak (NTA) en een certificatieschema voor "Slimme Laadpalen en Laaddiensten". Het kabinet kiest er met de ontwikkeling van deze NTA voor om eventuele Europese initiatieven niet af te wachten en om zo spoedig mogelijk te zorgen voor slimme laadinfrastructuur.³⁰

In juni 2024 is uw Kamer geïnformeerd over de voortgang van de aanpak netcongestie. In de aanpak van netcongestie wordt voortgang geboekt, maar de vraag naar energie-transportcapaciteit groeit nog altijd sneller dan er aanbod bij komt. Dit betekent dat we de komende jaren nog met netcongestie te maken hebben.³¹

²⁸ Een TEN-T-haven is een zeehaven of binnenhaven aan het trans-Europees vervoersnetwerk.

²⁹ Laadpalen vallen onder de Metrologiewet voor de gebruikte meters. Voor de meters in wisselstroomlaadpalen (het merendeel van de huidige publieke laadpalen) zijn onder de Metrologiewet reeds eisen gedefinieerd. De Metrologiewet verwijst hiervoor naar de eisen in de Europese Meetinstrumentenrichtlijn. Voor gelijkstroom zijn de eisen nog in ontwikkeling. Wat de eisen betreft gaat het er in de kern om dat er verplicht gebruik moet worden gemaakt van geijkte (metrologisch gecertificeerde) meters.

³⁰ Met 'slimme laadinfrastructuur' worden laadpalen en laaddiensten bedoeld die het laadproces kunnen beïnvloeden op basis van factoren zoals de beschikbaarheid van (duurzaam opgewekte) energie op het elektriciteitsnet, actuele kilowattuurprijs en het gewenst laadniveau van het voertuig op een specifiek tijdstip.

³¹ Kamerstuk 29 023, nr. 515.

Zonder mitigerende maatregelen zal het aantal klanten dat knelpunten ervaart als gevolg van onderspanning en overbelasting, snel stijgen. Oplossingen zijn, zoals aangegeven, onder andere te vinden in het "beter benutten" van het net. Voor een efficiënter gebruik van het net zijn netbewust laden en vraagsturing met slimme apparatuur de belangrijkste oplossingsrichtingen.³² Voor elektrisch vervoer is vanuit de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL) het nationale opschalingsprogramma Slim Laden voor Iedereen ingericht.

Een van de actielijnen van Slim Laden voor iedereen is het ontwikkelen van een keurmerk voor slimme laadpalen en diensten. In opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W), in samenspraak met het ministerie van EZ, zal de Stichting Koninklijk Nederlands Normalisatie Instituut de NTA en een certificatieschema voor "Slimme Laadpalen en Laaddiensten" ontwikkelen. Deze opdracht omvat het op onafhankelijke wijze en met een breed draagvlak van vele belanghebbenden vaststellen van een eisenpakket aan de laadpaal, op basis waarvan toekomstbestendig laaddiensten ontwikkeld kunnen worden om het "slim laden" te kunnen bewerkstelligen en daarmee een duurzame uitrol van de laadinfrastructuur te realiseren. Op deze wijze verschaft het kabinet eenduidigheid voor alle (markt-)partijen.

Tot slot is het kabinet een voorstander van Europese standaardisering van protocollen voor bi-directioneel en slimladen tussen lidstaten. In samenwerking met onder andere Duitsland, werkt het kabinet aan een versnelde implementatie van slim en bi-directioneel opladen van elektrische voertuigen in de EU. Dit draagt potentieel bij aan flexibiliteitsoplossingen voor netcongestie.

Milieu- en zero-emissiezones

- 4. Europese inzet: een gelijk speelveld op EU-niveau op het terrein van:*
- o accurate, actuele EU-brede real-time-informatievoorziening over de toegangsregels van de milieu- en zero-emissiezones,*
 - o grensoverschrijdend vooraf uitwisselen van voertuigdata ten behoeve van handhaving bij het intreden van een milieu- en zero-emissiezones op Europees niveau,*
 - o grensoverschrijdend uitwisselen van eigenaar/houderdata bij een overtreding van de toegangsregels van de milieu- en zero-emissiezones,*
 - o eenduidige en uniforme kaders voor bebording.*
- 5. Europese inzet: op termijn kan worden toegewerkt naar geharmoniseerde regels over restricties van milieu- en zero-emissiezones en verplichtingen over informatievoorziening en het verkrijgen van certificaten.*
- 6. Actie kabinet: inzet op bilaterale samenwerking met België, Duitsland en Frankrijk voor verbeterde informatievoorziening.*

In de EU-onderhandelingen voor de Cross-Border Enforcement (CBE)-richtlijn³³ streefde het kabinet ernaar om de reikwijdte van de richtlijn uit te breiden naar Urban Vehicle Access Regulations (UVAR). Dit zijn gebieden die om uiteenlopende redenen bepaalde voertuigen weren. Milieuzones en zero-emissiezones zijn twee voorbeelden van dit soort gebieden. Een juridische basis onder de CBE zorgt ervoor dat milieuzones en zero-emissiezones grensoverschrijdend gehandhaafd kunnen worden. Met andere woorden, ook van buitenlandse voertuigen kan dan gecontroleerd worden of ze deze zone wel in mogen. Dit zou zorgen voor een gelijk speelveld tussen weggebruikers met een binnenlands en buitenlands kenteken in milieu- en zero-emissiezones. In het politiek akkoord tussen het EP en de Raad over de CBE-richtlijn is het niet mogelijk om de scope uit te breiden naar UVAR's voor enkel de handhaving van milieu- en zero-emissiezones. Er wordt op dit moment gewerkt om bilaterale afspraken te maken met de landen waaruit de meeste logistieke voertuigen ons land binnen komen. De voorkeur gaat daarentegen nog steeds uit naar een dekkende, Europese maatregel om handhaving van UVAR's mogelijk te maken, indien zich daarvoor weer een gelegenheid aandient.

³² Netbewust laden is laden op momenten en in hoeveelheden die niet leiden tot netcongestie (overbelasting van het troomnet). Vraagsturing is een vorm van flexibiliteit om vraag en aanbod van elektriciteit beter op elkaar af te stemmen (dit kan zijn vraag afschakelen of verschuiven naar niet-schaarse momenten). Slimme apparatuur is apparatuur die het bovenstaande faciliteert.

³³ Richtlijn 2015/413. Zie voor het BNC-fiche hierover: Kamerstuk 22 112, nr. 3649, Fiche: Herziening richtlijn over grensoverschrijdende uitwisseling verkeersovertredingen.

Voor de aanstaande zero-emissiezones is vanaf 2025 een nieuw verkeersbord nodig om meer duidelijkheid te bieden aan de weggebruiker. Het nieuwe bord vervangt in dat geval ook de borden van milieuzones en maakt het mogelijk dat de taxi wordt toegevoegd als voertuigcategorie. In augustus 2023 is het voorstel voor dit verkeersbord in internetconsultatie gegaan. Daarnaast verkent het kabinet in samenwerking met stakeholders of de informatievoorziening over milieu- en zero-emissiezones kan worden verbeterd.

Vergunningsprocedures zonne- en windenergie

<i>7. Actie kabinet: reactie voorbereiden op SMET-voorstel stroomlijnen administratieve procedures bij vergunningen voor zonne- en windenergie.</i>

Vergunningsprocedures blijven een belangrijk knelpunt voor de versnelde ontwikkeling van wind- en zonne-energie-installaties. Belanghebbenden benadrukken consequent de noodzaak om de vergunningverlening te verbeteren in het licht van de 2030-doelstellingen voor hernieuwbare energie. Zowel nationaal als Europees is er daarom de afgelopen periode veel werk verzet als het gaat om versnellingsmogelijkheden in wetgeving. Zo is in Nederland de Omgevingswet, waarin procedurele versnellingsmogelijkheden uit de Crisis- en herstelwet zijn opgenomen, geoptimaliseerd en aangepast. Het vorige kabinet heeft verkend welke mogelijkheden er verder zijn om de energietransitie te versnellen door het aanpassen van wet- en regelgeving. In de Kamerbrief "Versnellingsaanpak energietransitie" van 24 maart 2023 zijn deze versnellingsmogelijkheden binnen het bestaande juridisch instrumentarium toegelicht en is uitgewerkt welke aanpassingen van wetgeving er mogelijk zijn om tot nog meer versnelling te komen.³⁴ Daaruit blijkt dat al veel mogelijk is zonder bestaande wetten en regels aan te passen, zoals door het slimmer inrichten van procedures, het aanscherpen van vergunningverlenings-trajecten en waar nodig te ondersteunen met kennis en capaciteit. Dat neemt niet weg dat aanpassing van regelgeving in sommige gevallen nodig is, bijvoorbeeld om ruimte te creëren op het volle stroomnet. In mei publiceerde het vorige kabinet daarvoor het Ontwerpbesluit procedurele versnellingen elektriciteitsprojecten³⁵ (internetconsultatie op 8 juli gesloten). Dit ontwerpbesluit zou het mogelijk moeten maken om bepaalde elektriciteitsprojecten aan te merken als van 'zwaarwegend maatschappelijk belang', waarmee ze sneller door een beroepsprocedure kunnen worden geloodst. De juridische procedure bij nationale en regionale energieprojecten zou daarmee tot 1,5 jaar kunnen worden ingekort.

Zoals in de vorige voortgangsrapportage is toegelicht, zijn er ook diverse Europese initiatieven voor wet- en regelgeving genomen om doorlooptijden van vergunningsprocedures te versnellen. Daarbij gaat het veelal om al geldende (en aankomende) Europese regels, zoals de Europese "verordening tot vaststelling van een kader om de inzet van hernieuwbare energie te versnellen" (noodverordening) en het voorstel voor de herziening van de richtlijn voor hernieuwbare energie (REDIII). De REDIII en de noodverordening leiden mogelijk tot een vermindering, maar niet tot het wegnemen, van knelpunten, omdat deze voorzien in een gedeeltelijke afwijking van de Vogel- en Habitat Richtlijn. Het kabinet onderzoekt in hoeverre deze wijzigingen vergunningverlening voor de energietransitie eenvoudiger kunnen maken. In de Kamerbrief "Voortgang implementatie RED III" heeft het (vorige) kabinet toegelicht welke maatregelen zij treft ter nationale implementatie van deze de RED III-richtlijn.³⁶ Het kabinet blijft bovendien kijken naar mogelijkheden om meer flexibiliteit te verkrijgen in Europese wet- en regelgeving om de energietransitie te versnellen.

Naast de lopende nationale en Europese versnellingstrajecten, heeft de SMET begin 2022 een project gelanceerd om de vergunningsprocedures voor de installatie van wind- en zonne-energie verder te stroomlijnen. Binnen dit project is eerst gewerkt aan het wegnemen van ongeveer 90 administratieve (proces gerelateerde) belemmeringen bij de vergunningverlening voor hernieuwbare energieprojecten. Die belemmeringen werden verzameld bij belanghebbenden tijdens de voorbereiding van het RES Simplify report.

³⁴ Kamerstuk 32813, nr. 1193.

³⁵ <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2024/05/28/snellere-aanleg-stroomnet-door-versnelde-procedure>

³⁶ Kamerstuk 31239, nr. 396.

In december 2023 meldden lidstaten dat 60% van deze belemmeringen eind 2023 waren weggenomen en dat voor de resterende belemmeringen maatregelen werden getroffen die in 2024 of later zouden worden uitgevoerd. Om het stroomlijnen van de procedures een verdere impuls te geven is daarna in SMET-verband gewerkt aan een vijftal geselecteerde *best practices*, die kunnen worden toegepast om de vergunningsprocedures voor zonne- en wind-energieprojecten in de lidstaten te verbeteren. Die *best practices* zijn: duidelijke informatie over het vergunningsproces, een one-stop-shop loket, duidelijke termijnen, stilzwijgende instemming bij overschrijding van vastgestelde termijnen en digitale vergunningverlening. Uit de voorlopige resultaten blijkt dat veel lidstaten maatregelen hebben ingevoerd om aan deze *best practices* tegemoet te komen. In Nederland waren een aantal verbeteringen al voorzien met de inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet per 1 januari 2024, waar het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) onderdeel van uitmaakt. Het moet blijken of deze maatregelen het beoogde effect bereiken. Het verbeteren van de informatievoorziening over administratieve procedures rond vergunningverlening voor zonne- en windenergie blijft een aandachtspunt voor het kabinet.

4. Randvoorwaarden versterking interne markt

Resultaten
<ul style="list-style-type: none"> • Hoofdpijnen uitgewerkt voor inzet op betere toepassing en naleving van interne-marktregels (actie 1). • Akkoord bereikt over de interne-marktnood- en weerbaarheidswet (IMERA), de Critical Raw Materials Act (CRMA) en stand van zaken EDIP, CRMA (actie 3). • Critical Medicines Alliance opgestart. • Territoriale leveringsbeperkingen geagendeerd in Europa en toewerken naar een Europese-oplossing. • Pilottraject gestart om informatievoorziening aan dienstverleners via het centraal loket te verbeteren door de inzet van Artificiële Intelligentie (actie 5).

Verbetering van toepassing en naleving van interne-marktregels

<p><i>1. Actie kabinet: nader uitwerken inzet en prioriteiten op meer doelgerichte naleving en toepassing van interne-marktregels.</i></p> <p><i>2. Europese inzet: de Commissie oproepen om meer dialoog en samenwerking met EU-landen in te zetten, in alle fasen van de EU-beleidscyclus, ten behoeve van een meer doelgerichte toepassing van interne-marktregels.</i></p>
--

Mede met het oog op de beïnvloeding van het werkprogramma van de nieuwe Commissie heeft het kabinet de inzet op betere toepassing en naleving op hoofdpijnen nader uitgewerkt. Het werkt verder aan een meer gedetailleerde uitwerking. Hieronder volgt de uitwerking op hoofdpijnen. Onder toepassing wordt daarin implementatie, uitvoering en handhaving verstaan. Betere toepassing betekent meer doelgerichte en uniforme toepassing van interne-marktregels door Commissie en lidstaten. Doelgericht houdt in dat de focus bij toepassing ligt op die regels die daadwerkelijk impact hebben op de interne markt, oftewel die van invloed zijn op de keuze van ondernemers en burgers om over de grens actief te worden. Uniform houdt in een zo gelijk mogelijke toepassing, zodat daadwerkelijk sprake is van een gelijk speelveld binnen de interne markt.

Op basis van signalen van ondernemers, burgers en stakeholders is er sprake van een aantal problemen bij toepassing en naleving. Allereerst worden interne-marktregels gebrekkig en op uiteenlopende wijze toegepast door lidstaten. Dat leidt tot een ongelijk(er) speelveld op de interne markt, extra regeldruk en tot onzekerheid bij ondernemers en burgers over hoe zij bepaalde regels moeten naleven. Interne-marktregels worden verschillend uitgelegd en toegepast en de mate waarin en wijze waarop autoriteiten in verschillende EU-landen samenwerken loopt uiteen. Verder zijn de prioriteiten van de Commissie bij het verbeteren van toepassing en naleving niet duidelijk en is het de vraag of zij de juiste zijn en daadwerkelijk bijdragen aan een soepel verloop van het vrij verkeer. Tot slot kan de kennis over interne-marktregels in EU-landen worden verbeterd.

Dat is wenselijk om te waarborgen dat het interne-marktperspectief op alle terreinen zorgvuldig wordt meegewogen.

Bij het verbeteren van de toepassing en naleving van interne-marktregels zijn wat het kabinet betreft drie aspecten van belang:

1. meer aandacht voor toepassing en naleving in de Europese beleidscyclus,
2. meer transparantie over prioriteiten van de Commissie die duidelijk en juist zijn,
3. goed functionerende EU-handhavinginstrumenten.

1. Meer aandacht voor toepassing en naleving in het beleidsproces

In alle fasen van het beleidsproces is meer aandacht voor toepassing en naleving gewenst. Van beleidsontwikkeling, wetgevingsproces, implementatie, uitvoering en handhaving tot evaluatie is meer aandacht voor uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid gewenst. Er moet sprake zijn van een continue feedbackloop voor signalen uit de praktijk. Nu wordt onvoldoende duidelijk gemaakt welke impact regels op de interne markt en het gelijke speelveld hebben. Eenduidige definities en begrippen zijn van belang, evenals een beoordeling van de effecten van regels voor de uitvoering op EU-niveau én in de EU-landen. Dat laatste ontbreekt nu regelmatig. Ook het Fit for Future-platform kan hierbij een rol spelen. Bij amendering van wetsvoorstellen is meer aandacht voor uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid eveneens van belang, bijvoorbeeld in impact assessments over ingediende amendementen.

In het implementatieproces en daarna kan de Commissie voor EU-landen een beter platform bieden voor uitwisseling van ideeën, ervaringen en mogelijke vragen bij de implementatie, uitvoering en handhaving in de praktijk. Hiervoor kunnen bestaande comités en expertgroepen meer worden gebruikt en kan de samenwerking tussen autoriteiten verder worden verbeterd. Tot slot behoren in de evaluatie van interne-marktregels de ervaringen met uitvoering en handhaving, evenals signalen van stakeholders, te worden meegenomen. Onder meer een goede follow-up van evaluaties, ook op politiek niveau, is van belang, zodat er daadwerkelijk wat wordt gedaan met gesignaleerde knelpunten en de uitvoering en handhaving in de praktijk worden verbeterd.

In het op Fins initiatief opgestelde non-paper wordt de Commissie opgeroepen tot meer dialoog en samenwerking met EU-landen in alle fasen van de EU-beleidscyclus. Onder meer in de fase van implementatie maar ook bij de uitvoering van interne-marktregels.

2. Meer transparantie over duidelijke en juiste prioriteiten van de Commissie

Meer transparantie over de uitvoering en handhaving van interne-marktregels is gewenst. Allereerst zijn meer duidelijkheid en transparantie over de prioriteiten van de Commissie bij de handhaving van interne-marktregels wenselijk. Meer transparantie maakt een dialoog met EU-landen en het Europees Parlement mogelijk over deze prioriteiten, zonder dat afbreuk wordt gedaan aan de onafhankelijkheid van de Commissie. Inzet van het kabinet is nadruk op handhaving van die interne-marktregels die daadwerkelijk impact hebben op het vrij verkeer. De transparantie en dialoog over de prioriteiten voor handhaving zouden goed passen in de jaarlijkse beleidscyclus voor interne markt en concurrentievermogen die dit jaar voor het eerst van start is gegaan.³⁷

Meer transparantie is ook wenselijk over de opvolging door de Commissie en EU-landen van klachten (incl. SOLVIT) van ondernemers en burgers over onjuiste toepassing van interne-marktregels. Tot slot ontbreekt momenteel een overzicht over welke EU Pilots en inbreukprocedures er tegen welke EU-landen lopen en welke onderwerpen deze betreffen. Een dergelijk overzicht is zeer wenselijk en helpt de Commissie in het afleggen van verantwoording over haar handhavingbeleid. Daarnaast kan het helpen om vooruit te kijken bij het bepalen van prioriteiten bij de handhaving van interne-marktregels door de Commissie. Daarover is dan een dialoog tussen Commissie en lidstaten gewenst.

³⁷ Zie voor het eerste jaarlijkse interne-markt en concurrentievermogen rapport COM (2024) 77.

3. Goed functionerende EU-handhavinginstrumenten

Momenteel zijn er diverse Europese instrumenten die bijdragen aan de handhaving van interne-marktregels. Het gaat hierbij met name om inbreukprocedures bij het Hof van Justitie, EU-pilots³⁸, SOLVIT³⁹, pakketvergaderingen⁴⁰ en de algemene klachtenprocedure (CHAP)⁴¹. Het kabinet hecht er aan dat deze instrumenten daadwerkelijk en zorgvuldig worden ingezet. Aandachtspunt voor het Europese SOLVIT-netwerk zijn met name capaciteitstekorten in enkele EU-landen die voor vertraging in de afhandeling van klachten zorgen. Verder is een goede opvolging van structurele en terugkerende problemen uit het SOLVIT-netwerk door Commissie en EU-landen van belang.

Een aanvullend instrument op het huidige palet aan instrumenten zou een soort omgekeerde pakketvergadering kunnen zijn. Daarin wordt de agenda niet door de Commissie bepaald en zou een lidstaat met regelmaat met de Commissie in gesprek gaan over wat betrokken lidstaat zelf aan knelpunten op de interne markt ziet, bijvoorbeeld gebrekkige toepassing van bepaalde regels door andere lidstaten.

Versterking van de weerbaarheid van de interne markt

3. Europese inzet: blijven oproepen tot een grondige evaluatie door de Commissie van de impact van de pandemie op de interne markt op Europees niveau.

4. Europese inzet: vervolgens deze lessen gebruiken om onnodige belemmeringen tijdens volgende crises te voorkomen.

Op 1 februari 2024 is er in de triloog een akkoord bereikt over een interne-markt-nood- en weerbaarheidswet (IMERA).⁴² U bent hierover eerder geïnformeerd.⁴³ Genoemde wet zal naar verwachting binnenkort in werking treden en beoogt de interne markt weerbaarder te maken voor toekomstige crises. De kabinetsinzet is goed in de compromistekst verwerkt. Zo zal het vrij verkeer in tijden van crises beter kunnen worden gewaarborgd en EU-landen hebben minder ruimte om maatregelen te nemen die het vrij verkeer kunnen schaden. De wet beoogt ook informatievoorziening aan ondernemers en burgers tijdens crises te verbeteren. De crisismaatregelen in de wet zijn een op een proportionele wijze vormgegeven.

Verder is een akkoord bereikt over de Critical Raw Materials Act (CRMA). Deze is gericht op het verzekeren van toelevering van kritieke en strategische grondstoffen voor de EU voor het doen slagen van de groene en digitale transitie en het bevoorraden van de ruimtevaart- en defensie-industrie en moet daarnaast een bijdrage leveren aan open strategische autonomie.

Daarnaast wordt er onderhandeld over het voorstel voor een Europees Defensie-industrie Programma (EDIP).⁴⁴ Dit programma en de bijbehorende mededeling beogen de Europese Defensie Technologische en Industriële Basis te versterken. De Russische agressie tegen Oekraïne toont volgens de Commissie aan dat de EU-lidstaten meer verantwoordelijkheid moeten nemen voor de eigen veiligheid. Het is noodzakelijk en urgent de gereedheid van de krijgsmachten van de lidstaten te versterken en de militaire steun aan Oekraïne voort te kunnen zetten. Dit vereist versterking van de Europese defensie-industrie. In de mededeling doet de Commissie hiertoe voorstellen die zien op het stimuleren van gezamenlijke aanschaf door lidstaten, het opschalen van de productiecapaciteit en het verbeteren van leveringszekerheid van defensieproducten.

³⁸ De EU PILOT is een informele werkmethode die op vrijwillige basis is afgesproken tussen de Commissie en de EU-landen. De methode is bedoeld om problemen op te lossen over de uitleg, toepassing en implementatie van het recht van de Europese Unie door de EU-landen.

³⁹ Zie voor meer informatie over het Europese SOLVIT-netwerk waar ondernemers en burgers terecht kunnen met problemen op de interne markt: https://ec.europa.eu/solvit/index_nl.htm

⁴⁰ In een pakketvergadering bespreken de Commissie en betrokken lidstaat actuele zaken rondom de toepassing van Europese regels, bijvoorbeeld lopende inbreukprocedures en mogelijke knelpunten bij SOLVIT.

⁴¹ Via de algemene klachtenprocedure kunnen burgers bij de Europese Commissie een klacht indienen over maatregelen, het nalaten van optreden of een administratieve praktijk van lidstaten waarvan zij menen dat deze in strijd zijn met het Europees recht.

⁴² Internal Market Emergency and Resilience Act, ofwel IMERA.

⁴³ Kamerstuk 21501-30, nr. 596.

⁴⁴ Zie voor het kabinetsstandpunt over het voorstel het Kamerstuk 22112, nr. 3919 met het BNC-fiche over de Mededeling Europese Defensie-Industrie Strategie en Verordening Europees Defensie-industrie Programma.

In de verordening wordt een aantal voorstellen uit de mededeling geoperationaliseerd. Voor het kabinetsstandpunt over programma en mededeling wordt verwezen naar het BNC-fiche.

Critical Medicines Alliance

Op 24 april jl. heeft de Commissie de Critical Medicines Alliance gelanceerd⁴⁵ om tekorten aan kritieke geneesmiddelen te helpen voorkomen en aan te pakken. De Alliance brengt hiervoor nationale autoriteiten, industrie, zorgorganisaties, vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld, de Commissie en EU-agentschappen samen om de beste maatregelen te identificeren om tekorten aan kritieke geneesmiddelen aan te pakken en te voorkomen. De Alliantie focust op kritieke geneesmiddelen die op Europees niveau het meest kwetsbaar zijn. De Alliantie richt zich ook op verschillende aspecten van de tekorten en identificeert de belangrijkste uitdagingen. De Alliantie zal aan de Commissie prioritaire acties aanbevelen en nieuwe tools voorstellen om de geïdentificeerde uitdagingen aan te pakken. De aanbevelingen richten zich met name op het beperken van structurele kwetsbaarheden in de toeleveringsketen, het versterken van het aanbod door diversificatie aan te moedigen en de productie te stimuleren. Als zodanig zal de Alliantie een sleutelrol spelen bij het versterken van het industriële concurrentievermogen in de EU en het versterken van haar open strategische autonomie, in het beste belang van EU-burgers.

Goederenverkeer

Het vrij verkeer van goederen vormt een fundamentele vrijheid binnen de Europese Unie. Goederen moeten vrij kunnen circuleren binnen de Europese interne markt zonder dat bedrijven handelsbelemmeringen ervaren. Territoriale leveringsbeperkingen (TLB) daarentegen maken het onmogelijk voor retailers om in te kopen in de lidstaat naar keuze onder de meest gunstige marktomstandigheden. Uiteindelijk kan dit leiden tot hogere consumentenprijzen en een kleiner productaanbod.

Het vorig kabinet heeft onderzoeksbureau Ecorys opdracht gegeven om onderzoek te doen naar TLB in Nederland. Hieruit kwam naar voren dat deze ook in Nederland voorkomen. Het afgelopen jaar hebben het vorig en nieuw kabinet zich hard gemaakt om deze onderzoeksresultaten verder te brengen.

Omdat TLB's voorkomen bij bedrijven die over de grens inkopen, ligt een Europese oplossing het meest voor de hand. Het kabinet heeft dit onderwerp op de Brusselse agenda gezet met een succesvolle beïnvloedingsstrategie. Een door Nederland opgesteld position paper over dit thema is met steun van een grote groep lidstaten geagendeerd voor de Raad voor Concurrentievermogen (RvC) van 24 mei 2024. Naar aanleiding hiervan kondigde de Commissie een project aan in de SMET. Hierin wordt per lidstaat geïdentificeerd of het probleem wordt herkend en aan welke oplossingen kan worden gedacht. Met de Benelux-landen wordt tegelijkertijd verkend welke juridische mogelijkheden bestaan om TLB aan te pakken. De conclusies van deze analyse worden als handvatten meegegeven aan de Europese.

Zelfs met een verbod op TLB, kunnen buitenlandse producten zonder Nederlands etiket niet in NL verkocht worden. Het is daarom belangrijk om parallel de mogelijkheden voor digitale etikettering te verkennen. Het ministerie van VWS en EZ werken dan ook momenteel aan uitvoering van de motie van de leden Kisteman (VVD) en Zeedijk (NSC) hierover.

Dienstensector

5. Actie kabinet: werken aan verbetering informatievoorziening over diensten en toegang procedures voor dienstverleners via het centraal loket.

Correcte en volledige informatie over geldende regelgeving is een belangrijk onderdeel van een goed (lokaal) ondernemersklimaat. Het kabinet zet zich daarom in voor verbetering van de kwaliteit van de informatievoorziening op het Ondernemersplein⁴⁶.

⁴⁵ [Critical Medicines Alliance - European Commission \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip19_111)

⁴⁶ De website Ondernemersplein biedt digitaal allerlei relevante overheidsdiensten voor ondernemers aan.

Ten eerste, komt de informatie verstrekt door decentrale overheden op eigen website niet altijd overeen met de informatie op het centraal loket.⁴⁷ Daarnaast verstrekt een deel van de decentrale overheden weinig of onvolledige informatie op eigen websites en het ondernemersplein over lokale regelgeving.

Het ministerie van EZ is daarom voornemens in samenwerking met het ministerie van BZK en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) een pilottraject te starten om deze informatievoorziening te verbeteren door de inzet van Artificiële Intelligentie (AI). AI-technologie zou een koppeling kunnen vormen tussen informatie op het centraal loket en informatie op websites van decentrale overheden. Hierdoor zouden decentrale overheden informatie niet meer handmatig hoeven door te voeren in de huidige systemen en enkel te focussen op juiste en volledige informatie op hun eigen website. Met deze pilot beoogt het kabinet de kwaliteit van de informatievoorziening op het centraal loket te verbeteren en de administratieve lasten voor decentrale overheden te verminderen. Eerste resultaten uit deze pilot worden in het najaar verwacht.

6. Actie kabinet: stimuleren van verbeterde informatievoorziening, toegankelijke procedures en begrijpelijke regelgeving voor diensten en dienstverrichters.

(De-)centrale overheden zijn verplicht om de eisen die zij stellen over dienstverlening of dienstverrichters te notificeren aan de Commissie, zodat de Commissie kan toetsen of deze eisen aan de voorwaarden van de Dienstenrichtlijn voldoen. Het achterliggende idee is dat dit zorgt voor transparantie en betere motivering van regelgeving. Het is namelijk belangrijk dat overheden bij het opstellen van de regelgeving afwegen of de belemmering van het vrij verkeer van diensten voor ondernemers gerechtvaardigd is en dit voldoende kunnen motiveren. Bovendien moeten procedures voor vergunningen duidelijk, ondubbelzinnig, objectief, transparant en toegankelijk zijn. Dit draagt bij de kwaliteit van regelgeving en een goed (lokaal) ondernemersklimaat.

De resultaten van onderzoek naar de notificatiepraktijk van decentrale overheden dat vorig jaar in opdracht van het ministerie van EZ is uitgevoerd, laten zien dat de onderzochte decentrale overheden onvoldoende bekend zijn met de Dienstenrichtlijn-verplichtingen en niet altijd de capaciteit hebben om aan de Dienstenrichtlijn te voldoen. In het afgelopen jaar heeft het kabinet zich daarom verder ingezet voor een betere toepassing van de Dienstenrichtlijn door decentrale overheden.

Allereerst is op 17 oktober 2024 informatie opgehaald over de behoeften van ondernemers en decentrale overheden in een rondetafelgesprek. Op basis van deze behoeften en feiten uit de praktijk zal het kabinet in samenwerking met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) een communicatietraject starten om decentrale overheden te informeren over de verplichtingen uit de Dienstenrichtlijn en de kansen die verhoogde kwaliteit van regelgeving biedt voor het (lokale) ondernemersklimaat. Hier zijn verschillende acties aan verbonden.

Zo heeft het ministerie van EZ naar aanleiding van de motie-Grinwis⁴⁸ c.s. het onderzoek naar de terugverdientijd van schaarse vergunningen voor ambulante handel opnieuw laten uitvoeren. Standplaatsenbeleid is een bevoegdheid van gemeenten. Dit onderzoek is daarom bedoeld als een handreiking die hun een goede benchmark biedt. Gemeenten hebben daarbij alle ruimte om hier zelf invulling aan te geven met hun kennis over de lokale (mogelijk bijzondere) omstandigheden. Dit onderzoek wordt naar verwachting aan het einde van dit jaar opgeleverd.

Daarnaast voert de VNG met de meerjarige subsidie van EZ het Programma Betere Dienstverlening en Regelgeving uit. In dit programma staan ook acties opgenomen om de bekendheid van de Dienstenrichtlijn te vergroten door de invloed van deze wetgeving op actuele lokale thema's uit te leggen en de toepassing van de richtlijn te verbeteren. Zo heeft de VNG haar Handreiking schaarse vergunningen afgelopen jaar geactualiseerd en was de Dienstenrichtlijn onderdeel van de juridische tweedaagse van de VNG in oktober 2024.

⁴⁷ Bij het centraal loket op grond van de Dienstenwet (en Dienstenrichtlijn) kunnen ondernemers terecht voor informatie over regels, het afwickelen van procedures met overheidsinstanties en praktische bijstand.

⁴⁸ Motie Grinwis c.s., Kamerstuk 32 637 nr. 606 vergaderjaar 2023-2024

7. Europese inzet: bewerkstelligen dat het nuttig effect van regelgeving, waaronder de Dienstenrichtlijn, als uitgangspunt wordt genomen.

Bij zijn inzet op betere toepassing en naleving van interne-marktregels, zoals hierboven geschetst, zet het kabinet in op doelmatige handhaving. Dat betekent in dat het nuttig effect, zoals de Dienstenrichtlijn, als uitgangspunt wordt genomen. Nuttig effect houdt in dat ondernemers en burgers daadwerkelijk gebruik kunnen maken van de rechten die interne-marktregels aan hen toekennen. Meer transparantie over de prioriteiten van de Commissie voor handhaving moet er daarom toe leiden dat deze handhaving zich richt op die interne-marktregels die daadwerkelijk impact hebben op de keuze van onder meer dienstverleners om in andere EU-landen actief te worden. Zo wordt het nuttig effect van interne-marktregels beter gewaarborgd.

Verbeteren van informatievoorziening

8. Actie kabinet: Indien zij daaraan behoefte hebben, zal het kabinet verkennen of het bedoelde informatievoorziening door brancheorganisaties kan faciliteren, bijvoorbeeld via het postennetwerk.

Er is tot op heden vanuit stakeholders geen concrete behoefte gebleken om het postennetwerk te gebruiken voor het verkrijgen van betere toegang tot informatie over geldende regels in andere EU-landen. Verbetering van informatievoorziening heeft constant de aandacht van het kabinet op verschillende beleidsterreinen, zoals hierboven ook geschetst voor de meldplicht voor detacheringen.

BTW

VIDA

Op 7 december 2022 heeft de Commissie het BTW-pakket "VAT in the digital age" (hierna: VIDA) gepubliceerd.⁴⁹ Het pakket bestaat uit drie onderdelen. Het eerste deel betreft de modernisering van de BTW-rapportageverplichtingen en e-facturatie: digitaal rapportagesysteem voor intracommunautaire transacties met real-time rapportering en e-facturaties als uitgangspunt. Het tweede deel omvat de BTW-behandeling van de platformeconomie: platforms die actief zijn in de sectoren die zich bezig houden met het verrichten van personenvervoer en de kortlopende verhuur van accommodatie, worden bij fictie als verrichter van deze diensten bestempeld en dienen aangifte te doen (platformfictie). Het derde deel beoogt één enkele BTW-registratie in de EU en aanpassingen e-commerce regels: voorkoming van meerdere BTW-registraties in de EU en verbetering van het éénloketsysteem (OSS, afgeleid van One Stop Shop) dat wordt gebruikt om de BTW op de verkoop van goederen op afstand vast te stellen en te betalen.

Het VIDA-pakket heeft als doel het bestrijden van fraude en tegelijkertijd de administratieve lasten en nalevingskosten te verminderen. Met het pakket wil de Commissie de BTW-regels moderniseren rekening houdend met de digitale economie. Het kabinet erkent het belang van modernisering en is voorstander van maatregelen die de fraude effectief en gericht bestrijden, zonder dat dit leidt tot onnodige stijging van de administratieve en uitvoeringslasten voor het bedrijfsleven en de Belastingdienst. Het kabinet heeft hierop actief ingezet tijdens de onderhandelingen.

Het afgelopen Belgische voorzitterschap van de EU hoopte op de Ecofin-raden van 14 mei 2024 en 21 juni 2024 een akkoord te bereiken op het hele pakket. Hoewel er overeenstemming lijkt te bestaan over de onderdelen (i) en (iii), kon Estland als enige lidstaat niet instemmen met de laatste compromistekst van het Belgische voorzitterschap over onderdeel (ii). Dit heeft ertoe geleid dat er geen akkoord is bereikt op het VIDA-pakket. Het Hongaarse voorzitterschap heeft aangegeven VIDA voortvarend te willen oppakken en zal in gesprek gaan met EU-landen om te kijken hoe er alsnog een akkoord bereikt kan worden in het najaar.

⁴⁹ Zie voor betrokken BNC-fiche over het genoemde voorstel: Kamerstukken 22 112, nr. 3599, Fiche: Richtlijn en verordening betreffende btw-regels voor het digitale tijdperk.

FASTER

Op 14 mei 2024 is er in de Raad een politiek akkoord bereikt over het richtlijnvoorstel snellere en veiligere vermindering teveel ingehouden bronbelasting ("FASTER").⁵⁰ Tijdens de onderhandelingen heeft Nederland, onder andere, ingezet op een breder toepassingsbereik van het richtlijnvoorstel. In de Raad is besloten om de reikwijdte van de richtlijn uit te breiden zodat beleggingen via beleggingsfondsen ook onder de versnelde verminderingsprocedures vallen. Beleggers kunnen in bepaalde gevallen dividendbelasting (deels) terugvragen die is ingehouden op dividenden die aan hen zijn uitgekeerd. De procedures om deze dividendbelasting terug te vragen, zijn in alle EU-landen anders en worden als omslachtig, duur en langdurig ervaren door beleggers. Dit belemmert beleggers om te investeren in (andere) EU-landen.

FASTER neemt deze belemmering weg. Beleggers kunnen via de financiële instelling waar zij beleggen dividendbelasting terugvragen. Ongeacht uit welke lidstaat het dividend komt, mits FASTER geïmplementeerd is, levert de belegger dezelfde informatie aan en krijgt deze binnen dezelfde termijnen de dividendbelasting terug. Tegelijkertijd moeten financiële instellingen additionele informatie aanleveren bij de Belastingdienst over het dividend en de gerechtigde moeten delen. Zij moeten ook aangeven of het onderliggende aandeel onderdeel is van een transactie die gebruikt kan worden om onterecht dividendbelasting terug te vragen. Deze informatie kan gebruikt worden om misbruik van de procedures tegen te gaan.

FASTER zal uiterlijk op 1 januari 2030 in werking treden.

⁵⁰ Kamerstukken II 2023-2024, 21 501-07, nr. 2042.